

ประโยค ๑-๒
ปัญหา บาลีไวยากรณ์
สอบ วันที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๙

๑. อักษรที่เหลือจากสระนั้น.....ตัว มี.....เป็นต้น มี.....เป็นที่สุด ชื่อ.....ฯ
๒. ใน.....สนธิ ได้สนธิกริโยปกรณ์.....ครบทั้ง.....ขาดแต่.....อย่างเดียว ฯ
๓. ในปุงลึงค์ ในอิตถิลึงค์ ในนปุงสกलึงค์ มีการันต์เท่าไร ? อะไรบ้าง ฯ
๔. ในอาชยาดนั้น แบ่งกาลที่เป็นประธานไว้เท่าไร ? อะไรบ้าง ฯ
๕. ปัจจัยที่สำหรับประกอบนามกิตก์นั้น จัดเป็นกี่พวก ? อะไรบ้าง ฯ
๖. ตัปปริสสมาสนี้ มีกี่อย่าง ? อะไรบ้าง ฯ
๗. เมื่อลงปัจจัยที่มี.....ถ้าสระอยู่หน้าศัพท์เป็น.....ล้วน ไม่มี.....อยู่เบื้องหลัง
ต้อง.....คือ ทีฆะ.....เป็น.....วิการ.....เป็น.....อุ.....โอ ฯ

ให้เวลา ๓ ชั่วโมง

เฉลย ประโยค ๑-๒ ปัญหา บาลีไวยากรณ์

๑. อักษรที่เหลือจากสระนั้น ๓๓ ตัว มี ก เป็นต้น มีนิตยคติเป็นที่สุด ชื่อพยัญชนะ ฯ
๒. ในสระสนธิ ได้สนธิกิริยากรณ์เบื้องต้นครบทั้ง ๘ ขาดแต่ สญญโค อย่างเดียว ฯ
๓. ในบุงลึงค์ มีการันต์ ๕ คือ อ อิ อี อุ อู ฯ
ในอิติลึงค์ มีการันต์ ๕ คือ อา อิ อี อุ อู ฯ
ในนบุงสกลึงค์ มีการันต์ ๓ คือ อ อิ อุ ฯ
๔. ในอาชยาดนั้น แบ่งกาลที่เป็นประธานไว้ ๓ คือ กาลที่เกิดขึ้นจำเพาะหน้า เรียกว่า ปัจจุบันกาล ๑, กาลล่วงแล้ว เรียกว่า อดีตกาล ๑, กาลยังมาไม่ถึง เรียกว่า อนาคตกาล ๑ ฯ
๕. ปัจจัยสำหรับประกอบนามกิตกั้นนั้น จัดเป็น ๓ พวก คือ กิตปัจจัย สำหรับประกอบกับศัพท์ที่เป็นกัตตุรูปอย่างเดียว ๑ กิจปัจจัย สำหรับประกอบกับศัพท์ที่เป็นกัมมรูปและภาวรูป ๑ กิตกิจปัจจัย สำหรับประกอบกับศัพท์แม่ทั้ง ๓ เหล่า ๑ ฯ
๖. ตัปฺปริสสมาสนี มี ๖ อย่าง คือ ทุตฺติยาตปฺปริโส, ตตฺติยาตปฺปริโส, จตุตฺติตปฺปริโส, ปญจมีตปฺปริโส, ฉฉตฺติตปฺปริโส, สตฺตมีตปฺปริโส ฯ
๗. เมื่อลงปัจจัยที่มี ณ ถ้าสระอยู่หน้าศัพท์เป็นรัสสะล้วน ไม่มีพยัญชนะสังโยคอยู่เบื้องหลัง ต้องพทุทธิ คือ ทีมะ อ เป็น อา, วิกการ อิ เป็น เอ, อุ เป็น โอ ฯ

พระเมธีปริยัติยาภรณ์ อคฺคชฺโม วัดเบญจมบพิตร
สนามหลวงแผนกบาลี

เฉลย.
ตรวจแก้.